

احمدی دستگردی، فرشاد ۱۳۵۴
حلل شکست / فرشاد احمدی دستگردی و با همکاری ابراهیم
شیاسی / اصفهان: نشر فردا، ۱۳۸۱.
۲۰۰ ص. - (تاریخ و فرهنگ ایران)

ISBN 964-6328-88-1

فهرستویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
عنوان اصلی:
چاپ اول

حلل شکست

۱. ایران / تاریخ ساسانیان / تاریخ پیش از اسلام.
الف. احمدی دستگردی، فرشاد، ۱۳۵۴ - مؤلف / ب. عنوان.
۹۵۵/۱۲ PS ۲۱۹ / د ۲

م ۷۳-۲۵۱۲

کتابخانه ملی ایران

تاریخ و فرهنگ ایران / تاریخ ساسانیان

علل شکست

فرشاد احمدی دستگردی

با همکاری ابراهیم شیاوسی

اصفهان / ۱۳۸۲

نشر فردا

اصفهان: صندوق پستی: ۸۱۴۶۵-۳۵۵۷

تلفن: ۲۲۵۱۳۲۷ و ۲۲۵۲۷۳۱

علل شکست فرشاد احمدی دستگردی

با همکاری ابراهیم شایسی

حروف پردازشی مؤسسه فردا

حروف نگار صفحه‌آرا سرهم و رانزوده

لیتوگرافی سروش

چاپ گوتنبرگ

صحافی سپاهان

چاپ اول ۱۳۸۲

شمارگان ۲۲۰۰ نسخه

حق چاپ برای مؤلفین محفوظ است

E- mail: NASHREFARDA @ YAHOO. Com

ISBN: 964-6328-88-1

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۸-۸۸-۱

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار.....
۳	گونه‌گونی اقوام.....
۸	کنترل سست اعراب.....
۱۰	فره‌ی ایزدی؛ شاهی و شکسته شدن تقدس شاهی.....
	تندی گرفتن اندیشه‌های دنیاگریز و عرفان‌مسلک در سالهای واپسین سلسله‌ی
۱۷	ساسانی.....
۲۳	دردسره‌های بلند جاده‌ی دراز ابریشم.....
	قائم به سالاری در میان سپاهیان ایران و نبود یا دگرگونی آن در میان
۲۷	اعراب.....
۳۱	مسیحیان و اعراب.....
۳۱	۱- اسلام، مسیحیت و ایرانیان.....
۳۷	۲- ایران، روم و مسیحیان ایرانی.....
۳۹	الف - تعصب و ترس موبدان از گسترش روز افزون مسیحیت.....
۳۹	پادشاهان تسامح پیشه.....
۴۱	دلگرمی عیسویان ایرانی از پشتیبانی روم مسیحی.....
۴۳	گسترش روز افزون مسیحیت در جای جای ایران.....
۴۴	ب - میل قلبی مسیحیان به سوی روم هم‌کیش در میانه‌ی جنگهای ایران و روم.....
	ج - آزار کم و بیش دوسویه و طبیعی دوباره از مردم با دوکیش زرتشتی
۴۶	و عیسوی.....

د - بزرگان عیسوی، زنان و کودکان مسیحی زاده و پشتیبانی دو سویه‌ی ایشان از	۴۷
یکدیگر	
ه - کلافگی مسیحیان، در همگونی خود با پادشاهان ایران	۵۰
موبدان، موبد موبدان، پادشاه وقت و حساسیت دو سویه‌ی ایشان نسبت	
به مسیحیت	۵۰
سیاست بازی‌های پادشاهان ایران و روم و بازتاب آن بر عیسویان	
ایرانی	۵۱
و - دست‌اندازی خسرو پرویز به تابوهای مسیحیت	۵۵
سبکی اسلحه و فزونی جسارت اعراب در جنگ‌های بیابانی	۵۷
۱ - کوچ‌کنندگی و درخورد زندگی کوچ‌گری برای حمله و گریز	۵۷
۲ - پیشرفت جنگ‌افزار عرب	۶۰
۳ - پرورش شتر و اسب و پیشرفت ابزار سواری	۶۱
۴ - رسیدن جنگ‌افزارهای پیشرفته از شمال و شرق عربستان، بویژه ایران	
و روم شرقی	۶۴
۵ - سبکی جنگ‌افزار و درخوری آن با سوار و مرکب و محیط	۶۵
شیوع طاعون و پیشامد سیل	۶۷
۱ - نزدیکی زمان رخداد این دو رویداد به یکدیگر	۶۷
۲ - نزدیکی جای رخداد این دو رویداد به پایتخت	۶۸
۳ - نزدیکی زمان این رویدادهای دهشتناک به زمان یورش تازیان	۶۹
۴ - از بین رفتن شمار زیادی از مردم بر اثر سیل و دو چندان آن بر اثر	
طاعون	۷۰
از میان برداشتن دولت حیره	۷۲
۱ - ارزش‌مندی دولت حیره	۷۲
الف - سد انسانی بزرگ حیره میان اعراب بدوی و ایرانیان	۷۲
ب - سربازدهی و کمک ایشان	۷۳

- ۲- دلایل نابودی دولت حیره به دست ساسانیان ۷۷
- ۳- پیامدهای نابودی این دولت ۷۹
- مانویان و مزدکیان ۸۱
- ۱- گسترش و بسیاری پیروان این دو کیش ۸۱
- ۲- پیامدهای دهشتناک آزار دهشت انگیز این فرق ۸۳
- مهاجرت ایشان به سرزمین های بی در و پیکری چون عربستان و ایجاد پایگاه های
- مخالف برون مرزی ۸۳
- تغییرات ارضی شبه جزیره ۸۶
- جهاد ۸۹
- ۱- جهاد در ژرفنای ریشه بندی شخصیتی یک مسلمان ۹۰
- ۲- جهاد پیمانی دو سویه و همیشه سودآور ۹۲
- ۳- جا افتادگی و درخور پذیرش بودن تجربه ی جهاد برای مسلمانان عرب در
- درازای زندگی پیامبر ۹۳
- ضعف حکومت مرکزی در سرایش سلسله ی ساسانی ۱۱۱
- ۱- تندگشتن روند فروپاشی پس از حکومت انوشیروان ۱۱۱
- الف - به بر نشستن و ادامه نیافتن بایده ی اصلاحات انوشیروانی ۱۱۱
- ب - پرداخته گشتن درگیری های درون درباری از زمان هرمز به بعد ۱۱۸
- ۲- نبود پیروی یکسو و یکدست از سوی فرمانروایان داخلی ۱۲۲
- کینه ورزی اعراب ۱۲۸
- ۱- رخنه ی گسترده ایران در درون عربستان و برخورد کم و بیش خشن
- شاهنشاهان ایرانی ۱۲۸
- ۲- خشم و کینه ی اعراب در پی براندازی دولت حیره ۱۳۲
- جنگ های ایران و روم ۱۳۵
- جابه جایی پایتخت ۱۴۰
- ۱- جای گرفتن پایتخت در میان اقوامی بیگانه ۱۴۰

- ۲- دوری قوم فرمانروا - پارسیان - از ویژه جایگاه بنیانی خود ۱۴۱
- ۳- دوری از مرزهای شرقی ۱۴۳
- ۴- نزدیکی بیش از اندازه به قوم‌های بیابانی عرب ۱۴۶
- نیاز دولت نوپای اسلامی به سرمایه ۱۴۸
- آشفته‌گشتن و از دست دادن راههای تجارتی برای عرب و بازیافت
این راهها ۱۵۰
- سادگی دین نو و پرباری ارزش نبودن این مورد در گسترش آن ۱۵۲
- نویدهای پیامبر ۱۵۶
- اختلاف طبقاتی و نبود آن در میان اعراب ۱۵۹
- منابع و مآخذ ۱۶۲
- نمایه‌ی نامها ۱۶۹
- نمایه‌ی نام کسان ۱۷۰
- نمایه‌ی نام جایها ۱۷۷
- نمایه‌ی نام اقوام، ملل و مذاهب ۱۸۱

پیشگفتار

۱- نگارنده در تلاشی که برای به هم رسانی این پژوهش رُخ نمود، در فراهم آوردن یک کتاب‌شناسی با همین عنوان، یعنی علل شکست نیز کوشیده و چون با این عنوان کتابی یافت نشد، و این نام بیش و کم تنها بخشی بوده در بر و کنار دیگر تاریخ‌ها، و بویژه تاریخ‌های عمومی و حتی تواریخ ویژه و اختصاصی‌تر؛ پس به ناچار خواست بر این شد که در این جستار، اساس چیزی نشود بجز پرداخت بدین موضوع؛ یعنی علل شکست و چگونگی صوری جنگهای ایران و عرب، به دلیل رویکرد پردامنه بدان در دیگر تواریخ، اینجا از قلم افتاده در حساب آمده است.

۲- چون پایه‌ریز نگاشت، اساسش چیزی نبود جز دوری از درهم نمایی و کلی‌گویی، پس گفتارها بیش و کم، بیش از آنچه در روند رایج معمول است، بخش شده‌اند، تا از در غلتیدن درکش و قوی هرچه گویی، عنوان گفتار سنگی پرهیز باشد.

۳- به دلیل بخش‌بندی ریز، گاه در خوانش یک گفتار، مطالب بسیاری از اندیشه می‌گذرد که گفت و پرسى درباره‌شان نشده، و چه بسا به دلیل گستره‌ی ناپهن گفتار، این موارد به بخش‌های بعدی یا سپس‌تر سپرده، و اگر صبری باشد، به دلیل برگه‌های نه چندان پرشمار کتاب، وصال رسیدنش چندان دراز نیست.

۴. و سرانجام اینکه: توالی آمد و نشستِ گفتارها از پی هم، به خودیِ خود دلیلی بر اینکه گفتارِ نخستِ کتاب، نخستین دلیلِ شکست است مثلاً به دید ارزشمندی و ویژه‌اش در راستای شکست، و یا واپسین دلیلِ اگر نیامده بود هم نیامده می‌انگاشتیمش؛ نه اینگونه نیست. یعنی به عبارتی دیگر، این فصول به دلایلی چند و از جمله بنیان درهم پیچیده‌ی داد و بستان‌های اجتماعی، از هر بستری برای نگاه، چنان می‌توانند پس و پیش بنشینند که برای نگارنده توالی و از پی هم نشینی‌شان شرط بایندی نگارش نبوده است.

بهار ۷۹